

پاریس از دور نمایان شد

■ نویسنده:
علی اکبر شیروانی
■ ناشر: اطراف

این کتاب تصویری از شهر پاریس در زمان قاجار ارائه می‌دهد. با خواندن آن گویی نه تنها در بُعد مکان که در بعد زمان نیز سفر کرده و این شهر را از نگاه مسافران سفرنامه‌نویس آن دوران می‌شناسیم. این شناخت از خلال ۱۲ سفرنامه و ۹ روایت از مواجهه ایرانیان با پاریس برمی‌آید و از آنجا که تصاویر و توصیف ارائه شده از دید افرادی از رده‌های مختلف اجتماعی آن دوران است، هریک بخشی و گوشه‌ای از این شهر را برای ما روشن می‌کند.

قهوه استانبول نیکو می‌سوزد

■ نویسنده:
علی اکبر شیروانی
■ ناشر: اطراف

«قهوه استانبول نیکو می‌سوزد» در حقیقت یک گردآوری است که به کوشش علی اکبر شیروانی تهیه شده است. در این کتاب سعی شده تا تمامی توصیف‌هایی که مسافران دوره قاجار از شهر استانبول داشته‌اند جمع‌آوری شده و در کنار هم ارائه شوند. در این ارائه تلاش شده تا بخش‌های مشخصی از هر سفرنامه گزینش شوند و مطالب در کنار یکدیگر ساختار منسجمی بیابند.

روح گریان من

■ نویسنده:
کیم هیون‌هی
■ مترجم:
فرشاد رضایی
■ ناشر: فغنوس

نویسنده در کتاب «روح گریان من» داستان واقعی و هولناک زندگی خود در کره شمالی، و تبدیل شدنش به جاسوسی زنده و سپس مأموریت تروریستی اش که منجر به کشته شدن صدها انسان بی‌گناه شد، بازگو کرده است. این کتاب در اصل یک سفرنامه و زندگینامه یک زن جاسوس اهل کره شمالی است که به گفته خودش شاید مهم‌ترین عملیات در تاریخ اداره جاسوسی برون‌مرزی این کشور را انجام داده ولی به سرعت در دام پلیس گرفتار شد.

و در پایان، آماده باشید تا با «سرزمین مقدس» دولیل، فلسطین جدیدی در ذهنانتان بسازید. در این سفر نیز همراهان آقای دولیل، همسر و فرزندانش‌اند. نقش پدری آقای دولیل در این سفر، دو برابر می‌شود. به خصوص که زمان بیشتری را باید بدون همسرش سپری کند. خانواده دولیل در فلسطین هم یک سال زندگی می‌کنند. اتفاق‌های زیادی در این یک سال می‌افتد که تنها تصویرسازی ماهرانه دولیل توانایی بازگویی آن را دارد. با خواندن «سرزمین مقدس» دیدی بدون تعصب به فلسطین را تجربه خواهید کرد. انگار دولیل، فلسطین جدیدی در دنیای موزی برای‌تان می‌سازد.

«سرزمین مقدس» کاری می‌کند که همین حالا، بدون توجه به گیربندهای ویزا و کشورها، بساط را جمع کنید و به فلسطین سر بزنید. دولیل در این کتاب مثل سفرنامه‌های دیگرش، در پی ارائه تفسیر و توضیحی جامع درباره شرایط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور میزبان نیست. روایت مصور او فقط گزارش دقیق و پرجزئیات از مشاهدات شخصی درباره زندگی روزمره درون جامعه ملت‌مذهب فلسطین است که رسانه‌ها معمولاً به آن نمی‌پردازند. همانطور که گفته شد، با خواندن «سرزمین مقدس»، انگار به فلسطینی در دنیای موزی می‌روید. چیزهایی می‌بینید که حتی به ذهنانتان خطور هم نمی‌کرد.

مجموعه چهار جلدی مصور آقای دولیل، گزینه خوبی برای واردشدن به دنیای گرافیک‌ناول‌ها است. اگر تابه‌حال لذت خواندن مانگا‌های ژاپنی یا کتاب‌های مصور دیگر مانند «تن‌تن» را تجربه نکرده‌اید، با این مجموعه کتاب نه‌چندان بلند، سری به این دنیای جدید بزنید. مطمئناً پیشیمان نخواهید شد. جا دارد در آخر نیز به کسی اشاره کنیم که بزرگسالان را با کتاب‌های کمیک آشنا کرد. ویل آیزنر کاری کرد تا ناشران و بزرگسالان بدون خجالت از چاپ کردن و خواندن این کتاب‌ها، سراغ کتاب‌های کمیک بروند. بعد از کارهای تاثیرگذار ویل آیزنر، از دهه هشتاد میلادی کتاب‌های کمیک رونق زیادی پیدا کرد. آنقدر که شرکت مارول خط تولید گرافیک ناول را راه انداخت.

گرافیک ناول در قالب داستان شروع شد؛ اما به داستان محدود نشد. حالا ما روایت‌های غیرداستانی نیز در دنیای گرافیک‌ناول داریم که کم از داستان‌ها ندارند. روایت‌های تاریخی، خودزندگی‌نامه‌ها، سفرنامه‌ها و گزارش‌های مطبوعاتی هم در قالب گرافیک‌ناول متولد شدند. مانند همین سفرنامه‌های دولیل. حالا گرافیک ناول‌ها طرفداران زیادی در دنیا دارد. درست است که هنوز، آنچنان که باید در ایران رونق پیدا نکرده است، مطمئناً در سال‌های نه‌چندان دور بخش چشمگیری از کتاب‌فروشی‌ها را برای خود خواهد کرد.

سرتان را بالا بگیرید و بدون خجالت و با تشکر از ویل آیزنر سراغ اولین کتابفروشی بروید و از فروشنده سراغ چهار جلد سفرنامه آقای دولیل را بگیرید. خوبی دیگر کتاب‌های مصور دولیل این است که حجم زیادی ندارند. یک روزه می‌توانید هر کدام از جلد‌ها را بخوانید. به زبان دیگر، سفری یک‌روزه را برای خودتان در نظر بگیرید. ترتیب خواندن این چهار جلد چندان مهم نیست؛ چرا که داستان‌ها به یکدیگر متصل نیستند. اگر دوست دارید به ترتیب سال‌های سفر این چهار جلد را بخوانید، پس باید این ترتیب را پیش بگیرید. با خواندن «پیونگ‌یانگ» شروع کنید، سپس به ترتیب با خواندن «شنژن»، «یانگون» و «سرزمین مقدس» تور دولیل خوانی را به پایان برسانید. درباره ترجمه و ویرایش این کتاب‌ها نیز خیالتان راحت باشد. نشر اطراف کارش درست است!

اما نکته اینجاست که طرز داستان‌گویی دولیل با دیگر مسافرها فرق می‌کند. همین نکته، وجه تمایز سفرنامه دولیل به کره شمالی با دیگر سفرنامه‌ها به این کشور است. زمانی که طراحی گی دولیل را از کره شمالی با عکس‌هایی که مسافران از این کشور گرفته‌اند، مقایسه می‌کنید؛ متوجه دقت دولیل در طراحی می‌شوید. درست است که نقش‌های دولیل شکل و شمایل کارتونی دارند؛ در جزئیات واقعی نمی‌زند. پس، خواندن «پیونگ‌یانگ» خالی از لطف نیست و شاید بتوان گفت ارزشش را دارد.

با دیدن طراحی جلد «شنژن، سفری به چین»، عشق در نگاه اول اتفاق می‌افتد. طنزازی دولیل در طراحی‌های جلد کتاب‌ها نیز کاملاً واضح است؛ به طوری که باریکلا‌گویان، این سفرنامه به چین را از قفسه کتابفروشی برمی‌دارید. همین طراحی جلد گواه می‌دهد که دولیل تا چه حد در داستان‌گویی و انیماتوری، ریزبینانه عمل می‌کند. «شنژن» ماجرای سه ماه زندگی دولیل در این شهر اقتصادی چین است. شنژن منطقه ویژه اقتصادی است که از بقیه کشور چین جدایش کرده‌اند. آن هم با حصارهای الکتریکی و نگهبانان مسلح! آدم‌های کمی در این شهر زبان انگلیسی بلدند. همین امر باعث شده در دوسرهای بامزه‌ای برای آقای دولیل اتفاق بیفتد. در این سفرنامه مصور، دولیل زندگی کسالت‌بار هر روزه‌اش، سختی‌هایی که مانع زبانی ایجاد می‌کند و تفاوت‌ها و شباهت‌های فرهنگی میان شرق و غرب را با طنز همیشگی و تصویرسازی‌های خاصش روایت می‌کند. «شنژن» نگاه تازه‌ای نسبت به چین برایتان می‌سازد. با خواندن این کتاب، سفر متفاوتی را تجربه خواهید کرد. اگر به دنبال نگاه جدید نسبت به چین هستید، «شنژن» گی دولیل، انتخاب مناسبی است و به قول معروف ارزشش را دارد!

داستان دو جلد دیگر از سفرنامه‌های مصور آقای دولیل فرق می‌کنند. در دو جلد دیگر این مجموعه سفرنامه، یعنی «یانگون» و «سرزمین مقدس» آقای دولیل با خانواده سفر می‌کند و مدت بیشتری را ساکن دو کشور مقصد یعنی برمه و فلسطین است. همین دو علت تجربه متمایزی را برای گی دولیل و خوانندگانش رقم می‌زند.

در «یانگون» نه تنها داستان یک مسافر، بلکه پدر و همسر را می‌خوانید. یانگون در میانمار قرار دارد. دولیل و همسرش نیز به مدت یک سال در این شهر زندگی می‌کنند. دولیل سعی می‌کند در غیاب همسرش، که مشغول کارهای سازمان پزشکیان بدون مرز است، هم‌زمان پدر و مسافر باشد. پدری که به خوبی به وظیفه خود عمل می‌کند و مسافری که می‌خواهد خوش‌بینانه اتفاق‌های سفر را ثبت کند. به همین دلیل در این سفر، ما دولیل را همراه با کالسکه پسرش در یانگون همراهی می‌کنیم. تصور کردن همین صحنه، خنده را روی لب‌های خواننده می‌نشانند. چه برسد به شنیدن داستان‌ها و به چشم‌دیدنش. دولیل در کشورهایی این چنین متفاوت، برای روایت داستانی ندیده از رسانه‌ها و چیزهایی که می‌دانیم، تلاش می‌کند. دولیل می‌خواهد بگوید درست است که ما از اخبار کلی کشورها باخبریم؛ نمی‌دانیم پشت صحنه، در واقعیت زندگی روزمره مردم چه خبر است. گی دولیل چیزهایی را به تصویر می‌کشد که کمتر کسی درباره آن‌ها شنیده است. اگر برای عید نوروز، به دنبال نگاه جدید نسبت به دنیایی هستید که رسانه‌ها به ما نشان می‌دهند، «یانگون» را انتخاب کنید و با آقای دولیل سفری هیجان‌انگیز را تجربه کنید!

نشر اطراف مجموعه سفرنامه چهار جلدی مصور گی دولیل را چاپ کرده است. این چهار جلد را با نام‌های «شنژن؛ سفری به چین»، «پیونگ‌یانگ، سفری به کره شمالی»، «یانگون؛ سفری به برمه» و «سرزمین مقدس، سفری به فلسطین» منتشر شده است